

STORTINGET

Representantforslag 11 S

(2020–2021)

fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes

Dokument 8:11 S (2020–2021)

Representantforslag fra stortingsrepresentant Bjørnar Moxnes om oppfølging og kontroll av regjeringens arbeid med kartlegging av pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester

Til Stortinget

Bakgrunn

I desember 2017 vedtok Stortinget å nedsette et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester. Det såkalte velferdstjenesteutvalget ble nedsatt høsten 2018. Korrespondanse mellom sekretariatet i velferdstjenesteutvalget og regjeringen viser at det har vært uenighet i utvalget, og at Nærings- og fiskeridepartementet (NFD) i juli valgte side med flertallet. I brev datert 21. juli 2020 fra NFD står følgende:

«Utvalget spør om de 1) skal legge til grunn at det er ønskelig å bruke private aktører til å levere velferdstjenester, og at de kun skal vurdere hvordan bruken av private kan gjøres mer effektivt (flertallets forståelse), eller 2) om de skal vurdere hvordan velferdstjenestene kan leveres samfunnsøkonomisk effektivt, noe som kan bety både anbefaling om økt bruk og redusert bruk, eller bortfall av bruk, av private aktører til levering av enkelte velferdstjenester (mindretallets forståelse).»

Departementets konklusjon er at «NFD legger flertallets forståelse til grunn, altså at utvalget kun skal vurdere hvordan bruken av private aktører kan gjøres mer effektivt».

Departementet hevder videre at deres avklaring «sammenfaller også med den politiske bakgrunnen for

at dette utvalget ble satt ned», men det stemmer ikke. Bakgrunnen er et enstemmig stortingsvedtak (nr. 182 (2017–2018)), der

«Stortinget ber regjeringen sette ned et offentlig utvalg som skal kartlegge pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester, herunder handel mellom nærstående, bruk av skatteparadis, tynnkapitalisering og utbytte. Utvalget skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til produksjon av faktisk velferd, og hvordan uønsket skattetilpasning i selskap som i all hovedsak er finansiert av offentlige midler, kan hindres».

Vedtaket ble gjort ved behandling av Innst. 43 S (2017–2018), med utgangspunkt i spørsmålet om profitt i barnevernstjenestene. Bakgrunnen for forslaget var en artikkelserie i VG som avdekket at millioner av kroner strømmer ut av norsk barnevern og går til å bygge formuer for noen få.

Geir Jørgen Bekkevold, nestleder i familie- og kulturkomiteen da saken ble behandlet og vedtaket gjort, kommenterer NFDs brev til Klassekampen 17. september i år med at departementets tolkning «er ikke i henhold til hva som var utgangspunktet for dette vedtaket»,

og uttaler videre:

«Jeg håper regjeringen ber om å få svar på det vi faktisk stilte spørsmål om. Utvalget må svare på hvordan vi skal sikre at offentlige midler ikke går til utbytte. Det var utgangspunktet for hele diskusjonen i Stortinget.»

I nevnte brev skriver departementet at «Utvalget har bedt NFD om en presisering av mandatet, slik at de kan legge riktig forståelse til grunn for sine anbefalinger». Men det kommer også fram i Klassekampen at utvalgsleder ikke var kjent med dette brevet, to måneder

etter at det ble sendt fra NFD, selv om denne forståelsen ifølge brevet ble forelagt sekretariatet før utvalget skulle bli orientert.

En rekke saker de siste årene har avslørt hvordan penger bevilget til velferd ender som privat profitt. Stortingets vedtak var at utvalget «skal foreslå løsninger som kan sørge for at offentlige midler i størst mulig grad går til faktisk velferd».

En tilnærming som legger fortsatt bruk av kommersielle aktører i velferdstjenestene til grunn, og at utvalget ikke kan anbefale bortfall av bruk av kommersielle – selv ikke når det er det mest samfunnsøkonomisk effektive – og kun skal vurdere en «mer effektiv» bruk av disse, står i veien for en viktig diskusjon om velferdstjenestene. Forslagsstiller mener at man må sikre at felleskapets skattepenger som er bevilget til velferd, går til nettopp velferd – gode tjenester og skikkelige arbeidsvilkår – ikke privat berikelse. Forslagsstiller frykter at dette kan bidra til at utvalgets arbeid får karakter av et

bestillingsverk framfor et relevant bidrag til debatten om hvorvidt det skal være mulig å ta ut profitt fra samfunnets felles velferdstjenester, uavhengig av om det er samfunnsøkonomisk effektivt eller gir bedre tjenester.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

1. Stortinget ber regjeringen sikre at anmodningsvedtak nr. 182 av 12. desember 2017, jf. Innst. 43 S (2017–2018) og Dokument 8:19 S (2017–2018), følges opp i tråd med Stortingets opprinnelige vedtak.
2. Stortinget ber Riksrevisjonen undersøke velferdstjenesteutvalgets arbeid og regjeringens innblanding og oppfølging av stortingsvedtaket om pengestrømmer i offentlig finansierte velferdstjenester.

5. oktober 2020

Bjørnar Moxnes